

Ретроспективний аналіз поширеності захворювань органів травлення у хворих на хіміорезистентний туберкульоз легень

К.О. Луцишин¹, Л.А. Гришук², Л.Д. Тодоріко¹, С.О. Білик², Н.М. Білик²

¹ Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна

² ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського», Тернопіль, Україна

Мета дослідження: провести ретроспективний аналіз поширеності захворювань органів травлення у хворих на хіміорезистентний туберкульоз легень.

Матеріали та методи. На базі Тернопільського обласного протитуберкульозного диспансеру проаналізовано 40 карт стаціонарних хворих з мультирезистентним туберкульозом легень віком від 18 до 70 років (27,3 % мали вік 18–40 років, 36,4 % – 41–60 років, 36,3 % – 61 і більше). Серед обстежених були 63 % чоловіки і 37 % жінок. У 21 із них було виявлено захворювання органів травлення (ЗОТ), а саме: виразкову хворобу – у 35 %, гастрит – у 15 %, гастродуоденіт – у 50 %. Усім пацієнтам проводили загальноклінічне обстеження: збір анамнестичних даних (скарги, історія життя та хвороби, вивчали документи, представлені з інших лікувальних закладів), фізикальне дослідження внутрішніх органів, антропометричні виміри, термометрію, вимірювання частоти пульсу та артеріального тиску, рентгенологічне дослідження – оглядові рентгенограми і томограми легень, електрокардіографію. Деяким хворим проводили ендоскопічно за загальноприйнятою методикою.

Результати та висновки. Лікування туберкульозу в хворих із патологією травної системи (ТС) часто супроводжується побічними токсичними реакціями на протитуберкульозні препарати з боку травного каналу. Для успішного лікування туберкульозу потрібно насамперед ліквідувати загострення хвороби. З комплексу терапії слід виключити пероральний прийом протитуберкульозних препаратів. Протитуберкульозні препарати вводять парентерально.

Хворі із патологією травного каналу у разі малосимптомного початку туберкульозу сприймають симптоми загальної інтоксикації (слабкість, схуднення, втрату апетиту) за вияви основного захворювання і тривалий час не звертаються до лікаря, що призводить до розвитку поширених деструктивних форм туберкульозу легень. Лікарі-гастроентерологи, які спостерігають хворих із такою патологією, повинні рекомендувати їм регулярно проходити флюорографічне дослідження легень, а в разі появи симптомів туберкульозної інтоксикації та ураження органів дихання скеровувати на мікробіологічне дослідження харкотиння та консультацію фтизіатра.

Для лікарів-фтизіатрів основні проблеми лікування хворих із супутньою патологією ТС пов'язані із частими загостреннями цих захворювань на тлі протитуберкульозної терапії, а в багатьох випадках вони стають причиною їх відміни. В умовах все більшого поширення медикаментозної стійкості мікобактерій туберкульозу відміна резервних препаратів унаслідок їхньої непереносимості може зіграти трагічну роль у долі хворого. Важливо своєчасно виявляти патологію ТС, що може виникати на тлі протитуберкульозної терапії.

Retrospective analysis prevalence of digestive diseases in patients with mdr tuberculosis

K.O. Lutsyshyn¹, L.A. Hryshchuk², L.D. Todoriko¹, S.O. Bilyk², N.M. Bilyk²

¹ Bukovina State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

² Horbachevsky Ternopil State Medical University, Ternopil, Ukraine

Analyzed of the prevalence of digestive diseases in patients with MDR pulmonary tuberculosis. It is established that concomitant diseases of the gastrointestinal tract observed in 55.0 % of cases. Among these diseases are often diagnosed peptic ulcer and gastroduodenitis. In the combined therapy are recommended parenteral introduction of anti tuberculosis drugs. ■

Диагностика туберкулеза органов дыхания с применением иммунологических методов

В.В. Манина¹, А.А. Старшинова¹, П.К. Яблонский^{1,2}, А.М. Пантелеев¹, М.А. Белокуров¹, В.Ю. Журавлев¹, М.В. Павлова¹, Н.В. Сапожникова¹

¹ ФГБУ «Санкт-Петербургский Научно-исследовательский институт фтизиопульмонологии» Минздрава России, Санкт-Петербург, РФ

² Санкт-Петербургский государственный университет, Санкт-Петербург, РФ

Диссеминированные изменения в легочной ткани могут быть проявлениями различных гранулематозных заболеваний, в том числе туберкулеза. Внедрение в диагностический комплекс новых иммунологических методов может существенно помочь при постановке правильного диагноза в условиях отсутствия бактериовыделения.

Цель исследования: улучшение диагностики туберкулеза органов дыхания с применением иммунологических методов при отсутствии бактериовыделения.

Материалы и методы. За период 2013–2014 г. проведено когортное обследование пациентов с диссеминированными процессами в легочной ткани в ФГБУ «СПбНИИФ» Минздрава России. Обследовано 33 пациента. Комплекс диагностики включал оценку клинических проявлений заболевания, проведение иммунологических тестов (кван-